

58. Mısırlı Yazar Ahmed Hâlid Tefvik'in Hazzuke'l-yevm Adlı Romanının Teknik ve Tematik İncelemesi¹

Abdullah Esat BAĐCI²

APA: Bağcı, A. E. (2024). Mısırlı Yazar Ahmed Hâlid Tefvik'in Hazzuke'l-yevm Adlı Romanının Teknik ve Tematik İncelemesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (41), 1111-1131. DOI: <https://zenodo.org/record/13337969>

Öz

Roman, edebiyatın bir alt türü olarak düzyazı biçiminde yazılan, insan deneyimlerini bir olay örgüsü içinde aktaran, kurgusal ve görece uzun eserler olarak tanımlanmaktadır. Roman yazılış teknikleri, anlatıcı bakış açısı, temaları, kahramanları, söz konusu tema ve kahramanlara dair yapılan tasvirler vb. pek çok hususiyeti bir romanın kalitesini göstermesi açısından önemlidir. Bu çalışmada Mısırlı yazar Ahmed Hâlid Tefvik'in *Hazzuke'l-yevm* isimli romanı teknik ve tematik açıdan incelenmiştir. Yazar, romanında bir astroloğun, insanların zayıf yönlerini kullanarak zengin olmasını deşifre eden on iki gazetecinin esrarengiz şekilde ölümlerini kurgusal bir biçimde ele almaktadır. Olaylar, kronolojik olarak ilerlemekte ve astrolojinin konusu olan burçların her birinin bir ölüm sebebine dönüşmesiyle vuku bulmaktadır. Bu açıdan roman gerek İslam öncesi toplumlarda gerekse İslam dünyasında bir şekilde insanların gündeminde olan burçları farklı bir olay örgüsüyle sunmaktadır. Romanın olay örgüsü içerisinde bir giriş ve on bir ana bölüm yer almaktadır. Son bölümde iki gazetecinin yaşadıkları aktarılırken diğer bölümlerin her birisi bir gazetecinin burcunu temsil eden bir figür nedeniyle ölümü anlatılmaktadır. Romanda ana kahramanlar astrolog Adnan ve her birisi birbirinden farklı burca sahip on iki gazetecidir. Çalışmada roman, bakış açısı ve anlatıcı, romanda kullanılan dil ve üslup, anlatım teknikleri gibi açılardan da süzgeçten geçirilmekte ve irdelenmektedir. Söz konusu incelemelerin amacı romanın teknik ve tematik açıdan değerlendirilmesinin yapılmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Arap Dili ve Belagati, Arap Romanı, Ahmed Hâlid Tefvik, Hazzuke'l-yevm, Burçlar, Ölüm.

¹ **Beyan (Tez/ Bildiri):** Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu araştırmaı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Kaynak: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Benzerlik Raporu: Alındı – Turnitin, Oran: %2

Etik Şikayeti: editor@rumelide.com

Makale Türü: Araştırma makalesi, **Makale Kayıt Tarihi:** 20.05.2024-**Kabul Tarihi:** 20.08.2024-**Yayın Tarihi:** 21.08.2024; DOI: <https://zenodo.org/record/13337969>

Hakem Değerlendirmesi: İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme

² Arş. Gör. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Arap Dili ve Belagati ABD/ Research Assist. Dr., Necmettin Erbakan University, Ahmet Keleşoğlu Faculty of Theology, Department of Basic Islamic Sciences, Department of Arabic Language and Rhetoric (Konya, Türkiye), esatbagci@gmail.com, **ORCID ID:** <https://orcid.org/0000-0001-7543-6800> **ROR ID:** <https://ror.org/013s3zh21>, **ISNI:** 0000 0004 1769 6008 **Crossref Funder ID** 501100016981

Technical and Thematic Analysis of Egyptian Writer Ahmed Khâlid Tawfik's Novel *Hazzuk al yawm*³

Abstract

Novel, as a sub-genre of literature, is defined as fictional and relatively long works written in prose form, conveying human experiences in a plot. Novel writing techniques, narrator's point of view, themes, heroes, descriptions of these themes and heroes, etc. many aspects are important in terms of showing the quality of a novel. In this study, Egyptian writer Ahmed Khâlid Tawfik's novel *Hazzuk al yawm* is analysed in terms of technical and thematic aspects. In his novel, the author fictionally deals with the mysterious deaths of twelve journalists who deciphered a astrologist's getting rich by using people's weaknesses. The events progress chronologically and each of the zodiac signs, which are the subject of astrology, turns into a cause of death. In this respect, the novel presents the zodiac signs, which were somehow on the agenda of people both in pre-Islamic societies and in the Islamic world, with a different plot. The plot of the novel includes an introduction and eleven main chapters. In the last chapter, the experiences of two journalists are narrated, while each of the other chapters describes the death of a journalist due to a figure representing the zodiac sign. The main protagonists of the novel are the astrologist Adnan and twelve journalists, each with a different zodiac sign. In the study, the novel is analysed in terms of point of view and narrator, language and style used in the novel, and narrative techniques. The aim of these analyses is to make a technical and thematic evaluation of the novel.

Keywords: Arabic Language and Rhetoric, Arabic Novel, Ahmed Khâlid Tawfik, Zodiac Sign, Death.

³ **Statement (Thesis / Paper):** It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation process of this study and all the studies utilised are indicated in the bibliography.

Conflict of Interest: No conflict of interest is declared.

Funding: No external funding was used to support this research.

Copyright & Licence: The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 licence.

Source: It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of this study and all the studies used are stated in the bibliography.

Similarity Report: Received - Turnitin, Rate: 2

Ethics Complaint: editor@rumelide.com

Article Type: Research article,

Article Registration Date: 20.05.2024-**Acceptance Date:** 20.08.2024-**Publication Date:** 21.08.2024; **DOI:** <https://zenodo.org/record/13337969>

Peer Review: Two External Referees / Double Blind

Giriş

Roman, edebiyatın bir alt türü olarak düzyazı biçiminde yazılan, romancının beş duyusu yoluyla hayatında yankı bulmuş yaşantı, bilinç, zekâ, hayal, düşünce gibi öğeleri sanatsal bir olay örgüsü içinde aktaran, kurgusal ve görece uzun eserler olarak tanımlanmaktadır (Çetin, 2009, s. 65). Edebî anlatı türlerinin zamanla farklılaşması sonucu roman ortaya çıkmıştır. Romanın modern anlamdaki haline dönüşümü ise Batı Edebiyatında on dokuzuncu yüzyıldan itibaren başlamaktadır. Bu dönüşüm Arap romanında ise yirminci yüzyılda gerçekleşmiştir. Arap romanının 1967 yılından sonraki ürünleri tabiat, yönelim ve hacim açısından daha başarılı bulunmuştur (Allen, 2005, s. 129). Bu bağlamda başlarda Batı romanını taklit eden Arap romancılığı Abdurrahman Münif, Necip Mahfuz, Ğâde es-Semmân, Tayyip Salih gibi isimlerle özgünlüğe kavuşmuş ve nitelik-çeşitlilik bakımından farklı eserler ortaya koymuştur (Arslan, 2019, ss. 109-110).

Gelişen ve zenginleşen roman dünyasında yazar, kaleme aldığı eserin sanatsal, estetik ve yaratıcı biçimde şekillenmesi için bilinçli olarak geçmişi gözden geçirir, bugünü okur, geleceği tahmin eder ve eserini yeniden üretir. Romancı aynı zamanda eserini, yaratmak ya da anlatmak istediği konu oranında parçalara ayırıp sentezler ve eserine nelerin eklenebileceğinin ya da çıkarılabileceğinin bilincinde olur.

Teknik olarak yaratıcılık, roman ve tarih arasındaki bağlantıyı kurmaktır (Dalar, 2020, s. 378). Bu bağlamda roman yazarları, kültürel birikimleri ve yaşadıkları coğrafya üzerinden dünya görüşlerini, inandıkları değerleri ve hayata dair fikirlerini kendi perspektiflerinden aktarmaya çalışmışlardır. Kimi yazarlar da yaşadıkları toplumun dikkatini çekebilecek konuları bazen gerçekliklerden uzaklaşarak kurmaca olay örgüsüyle okuyucusuna sunmaktadır.

Romanlarda ölüm, bilinmezlik ve gizem, korku gibi temalar dünya genelinde hep var olagelmiştir. Bunların yanında güncel hayata dair insanların dikkatini çekecek konular da romanlarda kendisine yer bulmuştur. Bu çalışmada, Mısırlı yazar Ahmed Hâlid'in söz konusu bazı temaları, burçları da işin içine katarak romanında ele alış biçimi *Hazzuke'l-yevm* adlı romanı özelinde araştırma konusu yapılmıştır. Ayrıca romanın, roman yazma tekniklerine göre edebî değerlendirmesi de örnekler üzerinden yapılmıştır. Ayrıca bir astroloğun gerçek yüzünü ortaya koyan on iki gazetecinin hayatlarını alt üst edip onların ölümüne sebep olan burçlarıyla imtihanlarını kurgusal ve çarpıcı bir biçimde okurlara sunulmuş biçimi analiz edilmiş, yazarın bahsi geçen temaları işlerken romanında kullandığı anlatım yöntemleri, karakter seçimleri, olayların zaman ve mekân analizleri gibi hususlar tespit edilmiştir.

Çalışmanın konusunu teşkil eden Ahmed Hâlid Tefik'in bu romanına dair ülkemizde herhangi bir akademik çalışmanın yapılmadığı tespit edilmiştir. Yazar hakkındaki en kapsamlı çalışma Mehmet Ali Kılavuz Araz ve Bayram Gül tarafından *Arap Dili ve Edebiyatı Araştırmaları* isimli eserde "Arap edebiyatında İz Bırakan Bir Yazar Ahmed Hâlid Tefik; Hayatı, Eserleri ve Edebî Kişiliği" adıyla neşredilen kitap bölümü olmuştur (Araz & Gül, 2022). Bunun yanında Rumeysa Yüce tarafından hazırlanan *Çağdaş Arap Edebiyatında Korku Türü* isimli yüksek lisans tezinde Ahmed Hâlid'e ve eserlerine yer verilmektedir (Yüce, 2020). Ahmed Hâlid'in Ütopya romanına dair bir başka çalışma ise Asiye Çelenlioğlu tarafından kaleme alınan ve Ahmed Hâlid "Tefik'in Ütopya Adlı Romanında Mısır Toplumsal Hayatının Distopik Yorumu" başlığıyla *şarkiyat Mecmuası*'nda neşredilen makaledir (Çelenlioğlu, 2021). Omar Akkam tarafından hazırlanan *Çağdaş Arap Edebiyatı Arap Baharı Sürecinin Oluşumunu Etkileyen Unsurlar* isimli yüksek lisans tezinin üçüncü bölümünde Ahmed Hâlid'in *Ütopya* isimli eseri incelenmektedir (Akkam, 2021).

Ahmed Halid'in romanlarına ve edebiyatçılığına dair Arap dünyasında pek çok çalışma yapılmıştır. Ancak çalışmamıza konu olan romanına dair müstakil bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bunun yanında *Hazzuke'l-yevm* romanı okuyucu nezdinde fazlaca ilgi görmüş ve bunun sonucu olarak 2019 yılında Zodyak adıyla on beş bölüm halinde izleyiciyle buluşan bir televizyon dizisi halini almıştır (Gül, 2022, s. 42).

1. Ahmed Hâlid Tefvik'in Hayatı ve Eserleri

1962 yılında Tanta'da dünyaya gelen yazar eğitim hayatının büyük bir kısmını burada tamamlamıştır. Tıp Fakültesi'nden mezun olan yazar, hekimlik mesleğini icra etmiştir. Yoğun iş hayatı arasında yazılarını kaleme almayı sürdürmüş ve Arap edebiyatında korku türünün babası lakabını almıştır. Romanlarında gündelik hayata dair konuları işlemesiyle pek çok insanın hayatına dokunabilmiş ve eserleriyle Arap toplumu üzerinde iz bırakabilmiştir. Çok sayıda romanı ve hikayesi bulunan yazarın en meşhur romanı *Ütopya* ismini taşımaktadır. *Mâ verâe't-tabîa*, *Fantâzya*, *Sâfârî*, *es-Since* kaleme aldığı romanlarından bazılarıdır. Roman türünde çevirileri de bulunan müellifin şiir, makale ve diğer yazın türlerinde de eserleri bulunmaktadır. Ahmed Hâlid 2018 yılının Nisan ayında vefat etmiştir (Abdulazim, 2022, ss. 25-26; Gül, 2022, ss. 20-25, 33-56; Hamza, 2022, ss. 139-140; Yüce, 2020, ss. 30-51).

2. Romanın Teknik İncelemesi

Bu başlık altında *Hazzuke'l-yevm* (Tefvik, 2008) isimli roman adı, olay örgüsü, kahramanları tanıtılacaktır. Aynı zamanda romanda kullanılan dil ve üslup özellikleri irdelenerek roman unsurlarının ne derece başarılı şekilde esere yansıtıldığı ortaya konmaya çalışılacaktır. Bu bağlamda romanda kullanılan anlatım teknikleri de bazı örnekleriyle birlikte sunulacaktır.

2.1. Romanın Adı

Başlık, romanın anlamının ortaya çıktığı ölçüde romanın okunmasına yön veren ve karşılığında yeni anlamlarla zenginleştiren unsurdur. Metnin anlamsal yapısını ortaya çıkarmak, anlatsal söylemin temalarını belirlemek ve onunla metinleri aydınlatmaktaki öneminin yanı sıra, olayların gizemlerini ve dramatik örüntüsü ile anlatı gerilimlerinin ritmini çözen anahtardır (Hamdâvî, 2023, s. 1; Turkey, 2020, s. 189).

Romanda olaylar bir astroloğun gazeteciler tarafından zor duruma düşürülmesiyle başlamakta ve onların burçlarını çağrıştıran bir sembol yoluyla öldürülmesi kurmaca bir şekilde anlatılmaktadır. Ölümünün tamamının burçlarla ilgili olmasından dolayı Ahmed Hâlid eserinin adını "*Hazzuke'l-yevm*" olarak belirlemiştir. حظ (Haz) kelimesi sözlükte şans, talih, baht, nasip gibi anlamlara gelmektedir (el-Halîl b. Ahmed el-Ferâhîdî, t.y., s. 22). Bu bağlamda romanın adını "bugünkü talihin" şeklinde Türkçeye aktarılabilir. Bazı iletişim araçlarında yer alan günlük burç yorumlarının bu isimle yayımlandığı düşünüldüğünde romanın adını "Günlük Burç Yorumun" şeklinde ifade etmek de mümkündür.

Romanda yaşanan dramatik olayların gün be gün hatta aynı gün içerisinde yaşanması nedeniyle roman adının olaylarla örtüştüğünü ifade etmek yerinde olacaktır. Çünkü roman kahramanları başlarına gelecek talihsiz olayları gündelik olarak beklemekte ve sırasıyla yaşamaktadır.

2.2. Olay Örgüsü

Edebî anlatı türüne dair eserlerde esas unsur olaydır. Olayların belirli kural ve tekniklerle ve farklı

üsluplar kullanarak sebep-sonuç ilişkisine dayalı şekilde aktarılmasıyla olay örgüsü oluşmaktadır. Olay örgüsü salt olay aktarımı değil olayın içerisine farklı aktarımların da eklenmesi ve anlatımın daha etkili hale getirilmesini de içermektedir (Çetin, 2009, s. 187; Tepebaşılı, 2002, ss. 33-34).

Ahmed Hâlid, romanında olay örgüsünü sebep sonuç ilişkisi üzerine kurmaktadır. Tek bir olayla başlayan roman on iki karakterin hayatını talihsiz şekilde değiştirmektedir. Yani tek sebep üzerinden roman kahramanlarının sonları tayin edilmektedir. Söz konusu olay milleti dolandıran bir astroloğun bir dergi tarafından mercek altına alınması ve insanları kandırmasının ortaya çıkması sonucu kendisini öldürmesidir. Romanda kullanılan yöntemlerden birisi gerçek dışılığa bağlı kurgulamadır (Çetin, 2009, s. 236). Bu yöntem roman boyunca karşımıza çıkmaktadır.

Olay örgüsünün net şekilde ortaya konması için romanın kısa özetinin verilmesi yerinde olacaktır. Yazar olay örgüsünü burçlardan söz ederek başlatır. Aslında burçlara ve onların hayata etkisine inanmamaktadır. Giriş bölümünde yazar astrolog Adnan'dan ve on iki gazeteciden bahis açar. Onların yaşayacakları talihsiz olayları kısa cümlelerle anlatır ve olayların aktarımına başlar (Tevfik, 2008, ss. 5-6).

Romanın ilk bölümünde koç burcundan olan İsmâ'nın hikayesi anlatılır. Öncesinde giriş bölümünde bahsi geçen Adnan'ın falcılık ve kehanet işinden ne kadar zengin olduğu da aktarılır. Adnan, kurmaca hikayelerle insanları kandırmakta ve çokça para kazanmaktadır. Dergi Adnan'ın yaptığı düzenbazlıkları ortaya çıkarır. Fransa'ya yerleşen Adnan ahlak polisinin de takibi sonucu yakalanır ve hapse atılır. Burada intihar eder. Olayları başlatan cümle ise dergide çalışan on iki gazeteciye gelen mektuplarda yazılıdır. "Burcun seni öldürecek!" Bu cümle başta dikkate alınmaz. İsmâ da bunu pek kâle almaz. Ancak eşine aldığı broşun iğnesi eline batar. Zehirlenerek vefat eder. Broşta yer alan detay ise ilgi çekicidir. Broşun üzerinde bir koç resmi bulunmaktadır (Tevfik, 2008, ss. 7-13).

Romanda yer alan ikinci hikâyenin kahramanı ise Süreyya'dır. Süreyya da dergide çalışan ve İsmâ'a olan ilgisiyle öne çıkan birisidir. İsmâ ile birbirine karşılıklı ilgi duysalar da İsmâ'nın evli olması kavuşmalarına engeldir. Süreyya yengeç burcundandır. İsmâ'nın ölümü sonrası annesiyle yaşadığı evine kapanır. Burada farklı düşüncelere dalar. Kendisi ile evlenmek isteyen İbn Halal'ı düşünür ancak İsmâ hep aklındadır. Başarılı fakat mutlu olamayan bir gazetecidir artık. Tüm bu düşüncelerle yüzleşirken köşede bir hayvanın varlığını fark eder. Fare mi, hamam böceği mi yoksa bir akrep mi fark edemez. Uzun uğraşlar sonucu haşeratı yakalar ve öldürür. Ayakkabısından çıkan bu hayvan bir yengeçtir. Daha sonra histeriye tutulur. Bu hastalık söz konusu hayvandan mı yoksa kanser hastalığından mıdır bilinmez (Tevfik, 2008, ss. 15-21).

Üçüncü bölümde Süreyya'nın arkadaşı olan Mey'den bahsedilir. Mey aslında Süreyya'yı sevmez fakat onun durumuna üzülmemektedir. Münir isimli genç bir iş adamı ile tanışır. Münir, onu gerçekten seviyor mu farkında değildir. Onun en etkileyici yönü ise lüks arabaları ve yat gezileridir. Süreyya'yı Kızıldeniz'de bir yat gezisine çağırır. Bu gezide mercan kayalıklarına çarpan yat kontrolden çıkar. Son zamanlarını yaşadıklarını fark eden iki gencin aklında diğer iki gazetecinin ölümü vardır. Süreyya ölümünün nasıl olacağını düşünmektedir. Kova burcu olması nedeniyle başına kova mı düşerek öleceğini merak etmektedir. Trajik gerçek ise Münir'in sözleriyle ortaya çıkmaktadır. Kaza yaptıkları yatın adı Akvaryus'dur. Ve bu isim Arapçada kova burcu anlamına gelmektedir. Gençlerin vefat sebebi Süreyya'nın burcunun adını taşıyan tekne olmuştur (Tevfik, 2008, ss. 23-30).

Dördüncü bölümde gittikçe garip bir hal alan gazetecilerin ölümü konusu dergide konuşulmaktadır. Bu

toplantıda yazı işleri müdürü Süreyya'nın ölüm sebebinin burçlarla alakalı olmadığını ifade etse de gazetecilerden birisi Akvaryus ismini ve anlamını açıklar. Her şeye rağmen hayat devam etmektedir. Bu bölümün kahramanı ya da kurbanı ise Saffet'tir. Saffet boğa burcu olan hayalperest, liberal, sol görüşlü genç bir gazetecidir. Beni bir boğa mı öldürecek düşüncesine kapılsa da Adnan'ın mecaz yoluyla ölümlere müdahil olduğunu düşünmektedir. Saffet, gazeteci arkadaşı Mey'i sevmekte, Mey da onu sevdiğini iddia etmektedir. Ancak onun, Münir'in yatında geçirdiği kaza sonucu ölmesi Saffet'i ciddi şekilde etkilemiştir. Öğrenci, memur ve bilgisayar mühendisi olan üç arkadaşıyla birlikte yaşadığı evde yalnız kaldığı bir vakitte fazlaca miktarda ilaç içerek hayatına son vermek istemiştir. Son anda bu fikrinden vazgeçerek kendisini kurtarması için arkadaşını aramak istemiş ancak kontörünün bitmesi nedeniyle onu arayamamıştır. Kendisini zehirleyen ilaçların üzerinde kendi dergilerinde çıkmış olan boğa güreşiyle alakalı yazının görselleri bulunmuştur (Tevfik, 2008, ss. 31-36).

Beşinci bölüm bir diğer gazeteci Yasemin'in yaşadıklarını konu edinmektedir. Şu ana kadar dört gazeteci vefat etmiş geriye sekiz kişi kalmışlardır. Yasemin keskin dilli ve kaba bir gazetecidir. Etrafında pek çok arkadaşı evli olmasına rağmen o bekar kalmıştır. Bir taraftan arkadaşlarının vefatı bir taraftan da kişisel problemleri arasında kalmıştır. Bu çıkmazın içinde olduğu bir gün evine dönerken komşusu İrina ona bir şey göstermek için evine çağırır. İrina, Hristiyan olmasından dolayı evi İsa ve Meryem heykelleri ile doludur. Yasemin başak burcu olduğundan dolayı bu heykelleri görünce irkilir. Çünkü Meryem'in lakabı Azrâ'dır. Başak burcu da azrâ kelimesi ile ifade edildiğinden Meryem heykelinin başına düşmesinden ve kendisini öldürmesinden korkar. İrina ona dolabın alt tarafında bazı şeyler olduğunu söyler ve onları Yasemin'e verir. Evde onlarca ipek kozası vardır. Bu kozalar da Azrâ (başak) olarak adlandırıldığından onlardan da uzaklaşmak ister ve kozaları fırlatarak oradan çıkar. Bu kez başka bir komşusu olan Izze onu çağırır. Izze evli ama çocuğu olmayan bir kadındır. Çocuğu olmamasından dolayı meşhur ressamların tablolarını toplayarak kendisini oyalamaktadır. Izze, kendisini kaybetmiş bir ruh haliyle onunla konuşur. Evli olmasına rağmen bakire olduğunu anlatır. Elinde yemek yapmak için kullandığı bir bıçak vardır. Yasemin, o bıçağın sonu olduğunu ve ölümünün bir bakirenin (azrâ) elinden olacağını düşündüğü esnada Izze'nin kocası sinirle odaya girer. Sırlarını anlatan eşine bir tablo fırlatır ve o tablo Yasemin'in başına isabet eder. Resim Madonna'nın resmidir ve onun Arapça karşılığı da bakire yani azrâdır (Tevfik, 2008, ss. 37-43).

Gitgide karmaşık bir hal alan olaylarda gazeteciler artık ölüm sırasının kimde olduğunu düşünmektedir. Romanın altıncı bölümünde gazetenin yazı işleri müdürü olan Rafet de bu isimlerden birisi olsa da olası tehlikelere karşı çok dikkatli olduğunu ve ölenin kendisi olmayacağını düşünmektedir. Rafet 45 yaşında hafif şişman birisidir. Yay burcu olması nedeniyle yaya benzeyen ya da onunla alakası olan yer ve durumlardan uzak durmakta ve hatta ok atışı yapan çocuklara bile yaklaşmamaktadır. Düriye isimli bir kadını sevmektedir. Düriye, Rafet'e düşkün birisidir bu yüzden ona hediyeler göndermektedir. Bir gün kendisine gelen hediye paketini açar ve onun yayı ve oku olan Cupid heykeli olduğunu görür. Hemen ondan kurtulmak ister, Nil sahiline gider ve kimsenin onu görmediğinden emin olduktan sonra onu nehre atar. O sırada iki gaspçı belirir. Bu söz konusu yayın laneti olmalıdır. Onlardan kurtulmak için parasını ve telefonunu verse de adamlardan birisi onu öldüreceği sırada polis sireni duyulur. Adamlar kaçar. Rafet ölümden kıl payı kurtulsa da ilginç bir hadise onu beklemektedir. Evine dönerken arızalı olan oda lambasının yenisini alır. Elektrikçinin ona önerdiği yeni model bir lambadır ve ismi yaylı elektrik lambasıdır. Yeni lambayı taksa da çalışmadığını fark edince onu söküp değiştirmek ister fakat akıma kapılarak son nefesini verir (Tevfik, 2008, ss. 45-51).

Olaylar silsilesinde yeni kurban Lâmiya'dır. Lâmiya ikizler burcundandır. Yasemin ve Rafet'in başına gelen olayların haberi aynı gün dergiye ulaşmıştır. İş artık kontrolden çıkmış ve kalan gazetecilerin

üzerini kara bulutlar sarmıştır. Gazeteciler kendi aralarında şuuruları kapanmışçasına bu ölümlerin burçlarla alakası olmadığını tartışmaktadırlar. Bir anda kendilerine gelen gazeteciler, karmaşık duygular içerisinde arkadaşlarının üzüntüsünü yaşamaktadır. Dergiye Rafet'in yerine yazı işleri müdürü olarak atanan Mahmud Şerbîni, toplantı yaparak bir taziye programı yapılacağını ve kalan gazetecileri korumak için gerekli tedbirlerin alınacağını ifade eder. Fakat neye ve kime karşı tedbir alınacak bilinmemektedir. Çünkü ölümler burçlarla alakalı olmakla birlikte gizemli ve mecaz barındıran değişken olaylar üzerinden gerçekleşmektedir. Lâmiya şeker hastasıdır ve mevcut olaylar onun hastalığını etkilemektedir. Hasan isimli bir gençle evlilik arefesinde olan Lâmiya, hastalığını ona anlatmaya karar verir. Hasan ise bu durumu öğrenince evlilikten vazgeçer ve Lâmiya için bu olay sonun başlangıcını hazırlar. Karmaşık duygular içerisinde Lada marka aracıyla yolculuk yaparken lastiği patlar ve o civarda bulunduğu bir tuhaf görünümlü bir lastikçiye gider. Hastalığı nedeniyle şekeri düşer ve bir şeyler atıştırmak için yakınlarda bir büfe bulur. Dönüşte ise adamdan bir an önce uzaklaşmak için parayı vererek hemen arabasına biner ve adamın konuşmasına fırsat vermeden oradan ayrılır. Biraz ilerler ve tuhaf görünümlü adamın karşısına yeniden çıktığını görünce iyice korkar ve gaza yüklenir. Biraz daha ilerlediğinde dikiz aynasından bir şeyin fırladığını görse de artık çok geçtir. Aynadan gördüğü nesne yerinden fırlayan lastiktir ve önce aracın kontrolünü sonra da hayatını kaybeder (Tevfik, 2008, ss. 53-59).

Romanın sekizinci bölümünde şeker hastalığı nedeniyle Lâmiya'dan ayrılan Hasan anlatılmaktadır. Hasan'ın başına gelecek olaylar aktarılmadan Lâmiya'nın ölümündeki sır perdesi aralanır. Arabasını tamir eden lastikçi Câbir'dir. Arabayla uğraştığı sırada bir işi çıktığı için aracın tamirini tamamlamadan dükkanını ikiz kardeşi Mahir'e bırakır. Lâmiya dükkâna geldiğinde gördüğü kişi Cabir'in ikiz kardeşi Mahir'dir. Yolda gördüğü kişi Cabir'dir. Kısacası Lâmiya'nın ölüm sebebi burcu olmuştur. Artık burçların ölümlere etkisi tüm yönleriyle görülmekte ve bu durum gazetecilerin korkusunu artırmaktadır. Gazetecilerden Merve "beni aslan yiyecek" diye bağırır. Adnan'ın laneti gazetecilerle oynamakta ve bu olaylar artık herkes tarafından konuşulmaktadır. Hasan, kendisinin nasıl öleceğini ve geride bırakacağı şeker hastası olan anne babasını ve kardeşlerini düşünmektedir. Bu duygular arasında evin yolunu tutar. Kendisini kapıda karşılayan annesi, dayısının onlara bazı hediyeler gönderdiğini, aralarında kurbanda kesilmek üzere bir oğlak bulunduğunu ifade eder. Keçiler bazı toplumlarda uğursuz addedilen hayvanlardır. Hasan kendi burcunun oğlak olması nedeniyle irkilerek oğlağı göndermek ister. Ancak babası bu duruma karşı çıkınca evi terk ederek arkadaşlarının yanına gider. Gece eve döndüğünde evin terasında sırtında çuval olan birilerini görür. Keçiden kurtulmak için fırsat doğmuştur. Hırsızlarla karşılaşsa da onlara ses çıkarmayacağını söyler. Keçinin çalındığından emin olmak için terasa çıkınca hayatının en dramatik olayını yaşadığını anlar. Keçi yerinde durmaktadır, öyleyse hırsızların sırtındaki çuvalarda ne vardır? Hemen eve geçer. Karşılaştığı manzara karşısında aklını kaybeder (Tevfik, 2008, ss. 61-67).

Hasan hayatını kaybetmese de ailesini ve aklını kaybetmiştir. Hasan'ın babası tacir olmasından dolayı senet işleriyle uğraştığı ve ölümüne bu durumun sebep olabileceği konuşulur. Hasan ise hastanede "oğlak yaşıyor" cümlesini sürekli tekrar etmektedir. Artık geriye sadece dört gazeteci kalmıştır. Bunlardan birisi kardeşi Netile ile yaşayan Merve'dir. Önceki bölümde de geçtiği üzere aslan burcundan olan Merve, Rafet'in kendisine yaptığı "asla hayvanat bahçesine gitme" uyarısını hatırlar. Evde kardeşiyle olduğu sırada sırtında bir çıbanın olduğunu fark eder. Fakat bunu önemsemez çünkü tesettürlü olduğu için bunu kimse hatta kocası bile fark etmeyecektir. Bu sırada yeni mezun olup öğretmen olarak atanmış olan nişanlısı Mithat arar. Dışarı çıkmayı teklif eder. Onun maddi durumu iyi olmadığından onu zorda koymamak adına sinema, yemek tekliflerini kabul etmez. Bir mısırcıya gidip mısır yerler. Burada sırtına sıçrayan bir kor parçasının eşarabının bir parçasını ve elbisenin sırt tarafını

yaktığını fark eder. Fakat elbisesini yakan bu kor çibandan dolayı sırtına acı vermemiştir. Doktora gitmeye karar verir. Doktor Mazin cüzzam hastalığı olabileceğini belirterek bazı ilaçlar verir. İlaçlar fayda vermez, hastalığı günden güne kötüleşerek onu daha da çirkin hale getirmektedir. Olayın dramatik yönü ise cüzzam hastalığına Araplar arasında aslan hastalığı denmesidir. Merve kendisini bu aslana teslim etmeyeceğini belirterek gecenin karanlığında Nil'in soğuk sularına atlar ve yaşamına son verir (Tevfik, 2008, ss. 69-76).

Geriye kalan üç gazeteciden birisi olan Hâtim'in serüveni romanın onuncu bölümünü oluşturmaktadır. Bölüm Doktor Mazin ve Hâtim'in olaylar üzerine konuşmalarıyla başlar. Burçlara inanmayan doktor yine de onun her türlü teraziden uzak durmasını söyler. Hâtim, teraziyle karşılaşabileceği tüm ihtimalleri yazar. Aklına Amerikalı bir yazarın *Lütfen Papatyaları Yemeyin* isimli kitabı gelir. Kitabın yazarı çocuklarını evde bıraktığı bir gün yapabilecekleri tüm olumsuz durumlar için uyarılar yazar. Yazmadığı tek ihtimal çocukların bahçedeki papatyaları yemesidir ve çocuklar tek yazılmayan işi yaparak papatyaları yer. Acaba Hâtim'in papatyası nedir? Hâtim, artık sürekli bu durumları düşünmekte ve kendisine olabildiğince dikkat etmektedir. Bir gün sanki nişanlıymış gibi hareket ettikleri Necvâ ile bazı Mısırlı gençlerin katılacağı bir törene giderler. Bu toplantı Liberal Mısır Gençliği Platformu'na aittir. Yaklaşık iki yüz gencin katıldığı toplantıda kaba saba bir şair hükümet aleyhine cümleler kurar. Sonrasında sivri dilli bir konuşmacı aynı üslupla konuşmaya devam eder. Hâtim, toplantıda kayıt yapmaya ve fotoğraf çekmeye başlar. Polis arabalarının mekâna geldiğini fark ederler. İçeri giren polislerin toplantıya müdahalesi sonrası büyük bir arbede çıkar. Son bir fotoğraf için mekâna dönen Hâtim'in başına söz konusu platformun isminin yazılı olduğu levhanın bir parçası düşer. Düşen parçada "libra" kelimesi yazmaktadır. Libra, Latince bir kelime olup Arapça karşılığı ise terazidir. Hâtim'in ölümü de mecazî anlamda bir teraziden olmuştur (Tevfik, 2008, ss. 77-83).

Romanın son bölümünde geriye kalan iki gazeteci olan Safa ve Kemal'in maceraları anlatılır. Bu bölüm üç ayrı alt bölüme ayrılır. İlk bölümde dergi, her iki gazeteciye diledikleri kadar izin vermiştir. Safa, bunun sebebinin onların çevreye zarar vermelerinden çekindikleri için olduğunu düşünür. Kemal, akrep burcu Safa balık burcundandır. Safa modern hatta bazen abartılı elbiseler giymektedir. Safa ve Kemal birlikte yürüdükleri bir gün ansızın elleri kenetlenir. Artık gemide sadece iki yolcu kalmıştır. Safa, Kemal'e "seni akrep sokacak" derken Kemal de ona "seni de balık yiyecek der." Artık gündemleri sadece burçlarının ölümünü nasıl etkileyeceğidir. Bir lokantaya gitmek isterler, ancak Safa mekânın adının balık burcu anlamına gelen bir kelime olduğunu fark edince vazgeçer. Bir kafeteryaya giderler ve Kemal şok eden bir teklif yapar. "Neden evlenmiyoruz?" Ansızın evlenmeye karar veren gençler yoldan nikah şahidi bulurlar. Yıldırım nikahı yaparak çok da temiz olmayan bir otele giderler. Ölümü bekledikleri için Safa, ailesini çok önemsememiş ve haber verme gereği bile duymamıştır. Günün sabahında arkadaş olan iki gazeteci artık eş olmuşlardır. Kemal, Adnan'dan söz açar. Adnan'ın 1 Ocak doğumlu yani Hasan'ın da burcu olan oğlak burcu olduğunu ve sadece onu öldürmediğini söyler. Adnan'a ve olaylara dair konuşmalar sürerken uyuyup kalırlar. Romanın son bölümünün ikinci alt bölümü Safa'nın kurtuluş hikayesidir. Safa odadaki kötü bir kokuyla uyanır. Kemal'in yanından ayırmadığı çantasını görür ve onu karıştırır. Adnan aslında 9 Kasım doğumlu ve Kemal gibi akrep burcundandır. Yani kendisine yalan söylemiştir. Ayrıca çantada diğer 11 gazetecinin resmini bulur. Kemal'in uyuduğundan emin olduktan sonra giderek ağırlaşan kokuyu bulmak için harekete geçer. Tuvalette bir mumun yandığını ve o mumun yakınında kendi resminin olduğunu fark eden Safa mumun etrafına dolanmış saç tellerini görür. Kemal astroloji sihri yapmakta başka bir ifadeyle kara büyü yaparak arkadaşlarının sonunu hazırlamaktadır. Yanan mum resimleri, aslında arkadaşlarının hayatını eritmektedir. Tüm bu olayların sorumlusu Kemal mi? Diye düşünen Safa Kemal'e kötü ruhlar vasıtasıyla Adnan'ın iş yaptırdığını düşünür. Kemal aslında Adnan ise ondan kurtulmalıdır. Kemal'in resmini mumun üstüne yerleştirir. Kemal'in hala

uyduğundan emin olarak otelden kaçır. Romanın son bölümünün son başlığında ise Safa hamile olduğunu anlar. Bu çocuktan kurtulmalıdır. Çünkü Adnan'ın çocuğu olma ihtimali yüksektir ve dünyaya yeni bir Adnan getirmek istemez. Safa tüm bunlarla mücadele ederken Kemal'in bir kahvehanede öldüğü haberini alır. Ölümüyle akreplerin bir irtibatı olup olmadığı bilinmemektedir. Safa tüm dertlerinden kurtularak özgürce bir hayat yaşasa da kafasında hep şu soru dönmektedir: “Adnan beni balık ile nasıl öldürecek?” (Tevfik, 2008, ss. 85-95)

Yazar, özeti verilen romanına giriş bölümüyle başlamakta ve romanı on bir bölüme ayırmaktadır. Her bölümün başlığı hikayesi anlatılacak kahramanın burcunun tarih aralığıdır. Bölümler burçlara göre değil meydana gelen olayların kronolojik sıralanmasına bağlı olarak tertip edilmiştir.

Olay örgüsü incelendiğinde romanda bölümler arası bir insicam göze çarpmaktadır. Bazı bölümlerde olay sona erse de sebep ve gerekçeler bir sonraki bölümün başında açıklığa kavuşmaktadır. Yazarın romanda yapmak istediği şey düz bir anlatımdan ziyade olayı esrarengiz olaylarla süsleyerek okuyucunun zihnindeki yerini sağlamlaştırmaktır. Bu bağlamda kahramanları ve olayları okuyucunun zihnine adım adım yerleştirir. Okuyucu, kahramanlarla ve olaylarla ilgili bazı bilgileri tedrici olarak öğrenir. Bunun yanında olay örgüsünde yer alan bazı durumlar ve kahramanlarla ilgili hükümler açık uçlu olarak okurun hayal ve düşünce âlemine sevk edilmektedir. Bölümler arası kurgulamada ileri gidişler de göze çarpan bir diğer unsurdur. Geri dönüş ve ileri gidişlerle yazar olay örgüsüne akronik bir tarz kazandırmakta ve okuyucunun metinden sıkılmasını engellemektedir. Ayrıca olaylarda merak ögesini hep zinde tutan da olay örgüsündeki bu gidiş gelişler olmuştur. Ayrıca olaylardaki gizem ve sonların en beklenmedik şekilde olması okuyucunun hayretini ve merakını cezbederek romana akıcılık kazandırmaktadır.

Romanın olay örgüsü içerisinde dikkat çeken başka bir durum ise romanda dünyaca ünlü siyasetçilerin, sanat ve sinema dünyasından isimlerin yer amasıdır. Söz konusu isimler burçlarına göre romanda zikredilmekte ve okuyucunun dikkati olay örgüsüne çekilmeye çalışılmaktadır.

2.3. Bakış Açısı ve Anlatıcı

Anlatıcı, romancının hikâyeyi anlattığı, romanda geçen tüm olayları, kişileri, davranışları, mekânı, zamanı bilen ve yazar ile okuyucu arasındaki ara kişidir. Anlatıcı olayları aktarırken öznel ya da nesnel davranabilir. Anlattığı olaya akıcılığı bozmadan ilave bilgiler ekleyebilir (Çetin, 2009a, s. 103). Roman sanatında üç anlatıcı tipinden söz etmek mümkündür. Birinci tekil kişi (ben), üçüncü tekil kişi (o) ve ikinci çoğul kişi (siz)'dir. Bu anlatıcı tiplerinden en yaygın O anlatıcı tipidir. Bu yöntem içerisinde anlatıcının olaylar ve kişiler karşısında takındığı tutum itibari ile ilahi-tarısal, yansız-nesnel, kişisel-öznel olmak üzere üç düzeyde gerçekleşir (Boynukara, 1997, ss. 117-121).

Yazar, romanında belirli yerlerde tarısal konumlu gözlemci anlatıcı tipini kullanmıştır. Bu anlatıcı tipine “hâkim anlatıcı”, üst anlatıcı, tüm bilir, tanrı yazar da denir. Her şeyi bilen, aynı zamanda farklı yerlerde çeşitli olayların tamamını görmüş gibi aktaran, kahramanların iç dünyalarını, duygularını tasvir eden kimsedir (Çetin, 2009, s. 107; Tepebaşılı, 2002, ss. 179-180). Yazar, romanını anlatırken bazı noktalarda yaşanan olayları, öncesini sonrasını, sebep ve sonuçlarını bilmektedir. Kurgularını bu bilgilere göre oluşturmaktadır. Roman kahramanlarının iç dünyalarını da bilmekte ve okuyucuya yansıtmaktadır. Romanın giriş bölümünde bu anlatıcı tipinin örnekleme bulunmaktadır. Yazar giriş bölümünde Adnan'ı ve gazetecileri okuyucusuna kısaca anlatır. Onların başlarına gelebilecek korkunç olaylara dair ipuçları verir (Tevfik, 2008, ss. 5-6).

Yazar, romanın birçok bölümünde ise özne anlatıcı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu anlatım tarzı ise o anlatıcıdan ben anlatıcıya geçiş anlamı taşımaktadır. Olayların birçok yeri hatta kahramanların kendi ölümlerini anlattıkları sahneler bile özne anlatıcı kullanılarak kaleme alınmıştır. Bu bağlamda okuyucu birçok olayda aracı olmaksızın doğrudan roman kahramanlarıyla muhatap olmaktadır. Örneğin Rafet, kendi ölüm anlarını şu cümlelerle anlatmaktadır: “En azından onun çabucak bozulduğunu biliyorum. Elektrikli ya da elektriksiz yay... Her hâlükârda onu değiştireceğim... Sadece iyice kavramalı ve bu tarafını takmalıyım şim... (Tevfik, 2008, s. 51)”

2.4. Şahıs Kadrosu

Eserlerde yer alan kadın, erkek, bebek, hayvan, robot, bilinen ve bilinmeyen her türlü yaratık ve varlıklar eserin şahıs kadrosunu bir başka ifadeyle kişileri oluşturur (Tepebaşı, 2002, s. 45). Edebî anlatı söz konusu kişiler sayesinde okurun zihninde daha iyi yer eder, olaylar onlar sayesinde daha anlaşılır hale gelir. Kısacası romanda ele alınan vaka kişiler sayesinde canlılık kazanmaktadır (Tekin, 2010, s. 70).

Ahmed Hâlid'in çalışmaya konu romanında ana karakterler olarak on iki gazeteci ve bu gazetecilerin başına gelen olayların sorumlusu olarak görebileceğimiz Adnan isimli bir astrolog bulunmaktadır. Söz konusu karakterlerden Adnan romanın tamamında ön plandadır. Çünkü diğer on iki kahramanın başına gelen olaylar Adnan'a dair yaptıkları haberlerin sonucudur. Adnan, ölümünden önce gazetecileri tehdit eden mektuplar atmış ve burçlarının kendilerini öldüreceğini söylemiştir. Buradan hareketle on iki gazeteci on iki ayrı burcun temsilcisi olarak romanda kendilerine yer bulmuştur. Adnan'ı bu bağlamda romandaki kötü karakter olarak değerlendirmek mümkündür. Bunun yanında bazı karakterler de yeri geldikçe romanda kendini göstermektedir. Romandaki yardımcı kişilerse olaylarda çok az görülmekte ve rolü tamamlandıktan sonra isimleri tekrar zikredilmemekte ya da çok kısa cümlelerle okuyucuya yeri geldikçe hatırlatılmaktadır. Yazar, karakterleri bazen “üst anlatıcı” bazen de “ben anlatıcı” yöntemi ile tanımlamaktadır. Ben anlatıcı yöntemine ek olarak diyalog tekniği kullanarak kişileri bizzat kendi ağzından yani gösterme yöntemi ile de okuyucusuyla tanıştırmaktadır. Karakterler arası iletişim ve etkinlik çeşitli vasıtalarla kurulmaktadır. Romanda yer alan şahısların en belirgin ortak yönü ise hepsinin aynı derginin elemanları olması ve astrolog Adnan'la ilgili yaptıkları haber sonucu hepsinin burcunun adını temsil edecek şekilde mecazi bir olay ya da nesne etkisiyle hayatlarının sonlanmasıdır. Romanda bahsi geçen karakterlerle ilgili olarak kısaca bilgiler vermek yerinde olacaktır.

Adnan: Sihir, büyü, fal vb. işlerle uğraşan karanlık bir adamdır. Bazen Müslümanlığı, Kur'an'ı istismar ederek bazen de Hristiyanlığı, İncil'i yaptıklarına alet ederek insanları kandırmaktadır. Bu yöntemlerle oldukça büyük bir servete sahip olmuştur. Adnan'ın yapıp ettikleri, bir dergide çalışan on iki genç ve cesur gazetecinin planlarıyla ortaya konulmuştur. Fransa'da ahlaki suç olaylarına karıştığı da tespit edilen Adnan tutuklanmış ve tüm itibarını kaybettiği için bileğini keserek intihar etmiştir. Fiziki yapı olarak iğrenç görünümlü, ateşin bakışları olan birisidir. Ölümünden sonra gazetecilere “burcun seni öldürecek yazılı notları ulaşmıştır (Tevfik, 2008, ss. 5-10). Romanın sonunda kahramanlardan Hâtim'in ruhunu etkileyerek on gazetecinin ölümüne birisininse aklını kaybetmesine sebep olduğu anlaşılacaktır.

İsâm: Dergide çalışan gazetecilerden birisidir. Evli olmasına rağmen iş arkadaşı Süreyya ile birbirlerine ilgi duymaktadırlar. Fakat bu duruma kendisini kaptırmadan eşiyile arasını iyi tutmak ister. Eşine hediye olarak aldığı bir broşun iğnesi aralarında çıkan tartışmada eline batar. Kanında enfeksiyon oluşur ve hastanede vefat eder. Burcunun ilk kurbanı olan gazeteci İsâm'dır. Çünkü iğnesi eline batan broşun üzerinde koç burcunun figürü bulunmaktadır (Tevfik, 2008, ss. 7-13).

Süreyya: İsâm'a olan hisleri ve onun ölümü sonucu büyük bir yıkım yaşamıştır. Yengeç burcundandır. Annesiyle birlikte yaşadığı evde bir haşeratın olduğunu fark eder. Akrebe benzettiği hayvanı güçlükle yakalayıp atsa da bir süre sonra histeriye yakalanır. Hastalığının ne olduğu tam olarak bilinemez. Kanser mi yoksa söz konusu hayvandan kaynaklı bir hastalık mıdır sorusu diğer insanların zihnini meşgul eder (Tevfik, 2008, ss. 15-21).

Mey: Süreyya'nın arkadaşıdır fakat ondan çok hoşlanmaz. O da İsâm'ın gizli hayranlarından. Kova burcundandır. İsâm'ın ve Süreyya'nın ölümlerinin burçlarıyla ilgili muhtemel yönlerinin ortaya çıkması sonucu kendi ölümünün kova ile nasıl gerçekleşeceğini düşünür. Bu bağlamda gazeteciler arasında Adnan'ın tehdidinin yarattığı infîalin yansıdığı ilk kişilerdendir. Zengin bir iş adamı olan Münir'le ismi "Akvaryus" olan bir teknede kaza yaparak vefat eder. Bu ismin Arapça karşılığı kova burcudur (Tevfik, 2008, ss. 23-30).

Saffet: Hayalperest, genç, sol görüşlü, liberal bir gazetecidir. Bekar olması nedeniyle bazı arkadaşları ile bir evde yaşamaktadır. Meydana gelen olayları ve kendi burcu olan boğanın kendisini nasıl öldüreceğini düşünür. Evde yalnız olduğu bir gün intihar ederek yaşamına son verir. İlaç kutularının üzerinde kendi dergilerinde İspanya boğa güreşlerine dair yapılan bir haberin görseli bulunmuştur (Tevfik, 2008, ss. 31-36).

Yasemin: Kendi ifadesiyle kaba ve sivri dilli bir gazetecidir. Bu durumu sadece annesi ona söylemektedir. Yaşadıkları apartmandaki komşuları ona gazeteci olması nedeniyle her şeyi sormakta ve cevap beklemektedirler. Başak burcundan olması nedeniyle başak anlamı olan pek çok nesneden uzak durur. Başak kelimesi azrâ kelimesi ile ifade edilmektedir. Bu anlama gelen ipek böceği kozalarından, Hz. Meryem heykelinden, bakire bir kadının elindeki bıçaktan çekinir. Fakat ölümü bir sanatçı olan Madonna tablosu sebebiyle olur. Madonna kelimesi ise Arapça olarak azrâ yani başak burcu anlamına gelmektedir (Tevfik, 2008, ss. 37-43).

Rafet: Derginin yaşça en büyük gazetecisi ve yazı işleri müdürüdür. 45 yaşında ve yay burcundandır. Düriye isimli çok nazik bir kadınla birbirlerini sevmektedirler. Onun gönderdiği bir bibliodaki ok ve yay figürü nedeniyle korkuya kapılır ve o hediyeden kurtulmak ister. Nil'e hediye attıktan sonra uğradığı bir bıçaklı saldırıdan son anda kurtulur. Evine dönerken uğradığı elektrikçiden yaylı bir ampul satın almıştır. Ampulün değişimi esnasında elektrik akımına kapılmış ve ölümüne yaylı bir nesne sebep olmuştur (Tevfik, 2008, ss. 45-51).

Lâmiyâ: İkizler burcundandır. Lada marka bir aracı vardır. Meslektaşısı Hasan ile nişanlı olsalar da ondan gizlediği hastalığını ona açıklar ve ayrılırlar. Şeker hastası olan Lâmiya hem arkadaşlarının ölümü hem de bu ayrılık sonucu ciddi derecede sıkıntı yaşamaktadır. Bir yolculuk esnasında aracının lastiği patlar ve tuhaf görünümlü bir lastikçiye gider. Lastikçi Lâmiya'nın olmadığı bir sırada dükkâm ikiz kardeşine emanet eder ve ayrılır. Lastikçinin tuhaf görünümünden çekinen Lâmiya henüz tamiri tamamlanmamış arabasına atlar ve oradan hızlıca uzaklaşır. Yolda asıl lastikçi ile karşılaşınca korkusu artar ve gaza yüklenir. Bu esnada lastik yerinden fırlar ve Lâmiyâ vefat eder. Kısacası onun ölümünde de kendi burcu "ikizler" in etkisi olmuştur (Tevfik, 2008, ss. 53-59).

Hasan: Tüccar olan babası ve annesiyle birlikte yaşar. Kısa bir süre önce ayrıldığı Lâmiyâ'nın ardından üzüntü ve vicdan azabı duyar. Oğlak burcu olması nedeniyle keçi ve oğlaklarından uzak durur. Dayısının gönderdiği oğlağı hırsızların çaldığını düşünür. Ancak hırsızların çuvalda taşıdıkları ailesinden birinin cesedidir. Oğlağın yerinde durduğunu fark edince akîl dengesini kaybeder. Hasan aklını kaybetse de

hayatını kaybetmeyen iki gazeteciden birisidir (Tevfik, 2008, ss. 61-67).

Merve: Genç bir öğretmen olan Mithat'ın nişanlısıdır. Dergide güncel yazılar kaleme almaktadır. Merve aslan burcu olması nedeniyle hayvanat bahçesinden uzak durmaktadır. Ancak aslan onu sırtından vurmıştır. Sırtında çıkan bir çibanın giderek kötü hal almasıyla cüzzam hastalığına yakalandığını fark eder. Bu hastalığın o bölgedeki adı aslan hastalığıdır. Kendisini bu hastalığa teslim etmemek adına Nil Nehri'ne atlayarak intihar eder (Tevfik, 2008, ss. 69-76).

Hâtim: Terazi burcu olan Hâtim uzun saçları, gözlüğü, yanında taşıdığı ve içerisinde fotoğraf makinesiyle kayıt cihazının bulunduğu çantasıyla tam bir gazeteci profili çizmektedir. Her türlü teraziden uzak dursa da katıldığı bir toplantıda mesleğini ifa ederken kafasına Liberal Mısır Gençliği Platformu'nun tabelasından bir parça düşmesi sonucu vefat etmiştir. Düşen parçada Arapça karşılığı terazi demek olan "libra" kelimesinin yazdığı tespit edilmiştir (Tevfik, 2008, ss. 77-83).

Kemal: Zayıf ve esmer bir gazeteci olan Kemal, Yukarı Mısırlı, Adnan'ın farklı yöntemlerle ruhuna yerleştiği ya da kendisini etkilediği kimsedir. Çantasında diğer gazeteci arkadaşlarının resmi bulunmuştur. Bakımsız bir otelin tuvaletinde yaptığı kara büyülerle gazeteci arkadaşlarının sırasıyla ölümünü hazırlamaktadır. Kemal, Adnan'ın da burcu olan akrep burcundandır ve hayatta kalması için Adnan tarafından seçilen tek gazetecidir. Safa'nın olayı çözmesi sonucu bir kahvehanede ölmüştür. Ölüm sebebinin akreple ilgisi olup olmadığı bilinmemektedir (Tevfik, 2008, ss. 85-95).

Safa: Romanın sonunda hayatta kalan ve olayların kaynağını tespit eden gazetecidir. Sadece bir gün evli kaldıkları Kemal'in aslında Adnan olduğunu ve yaptığı kara büyüü fark eder ve kendisini kurtarır. Kemal ile evlilikleri sonrası hamile kalmıştır ancak bu çocuğun Adnan'dan bir parça olduğunu düşünerek çocuğu aldırır. Safa hayatta kalsa da aklını yitiren Hasan dışında burcunun sebep olacağı ölümden kurtulan tek kişidir (Tevfik, 2008, ss. 85-95).

Söz konusu ana karakterler dışında bu karakterlerle doğrudan ya da dolaylı olarak ilgisi olan pek çok şahsın da romanda adı geçmektedir. Yan karakterler diyebileceğimiz bu kimseler bazen Hasan'ın anne babası, Mey'in sevgilisi Münir gibi burçlara kurban gitmektedir. Bazen de bu karakterler romana gerektiği yerde dahil edilmekte ve sonrasında onlardan bahsedilmemektedir.

2.5. Zaman

Zaman, romanda olayların gerçekleştiği nesnel, vaka ve anlatma zaman dilimlerini karşılayan bir unsurdur. Nesnel zaman gerçek zaman dilimini ifade eder, vaka zamanı romanda aktarılan olayların yaşandığı zamandır, anlatma zamanı ise olayları öğrenen kişinin bu olayları okuyucuya aktardığı zamanı ifade eder (Çetin, 2009, ss. 126-132). Bir başka ifadeyle nesnel zamana, takvim zamanı da denirken vaka zamanı ve anlatma zamanına da itibari zaman denmiştir (Can, 2013, ss. 115-117). Geleneksel anlatıda zaman anlatının önemli bir unsuru değildir. Bu tür yapıtlarda zaman mefhumundan ziyade bizzat olayın üzerinde durulur. On yedinci yüzyıldan itibaren zaman kullanımı da diğer anlatı unsurları ile birlikte değişmiştir. Zaman geleneksel metinlerde bir yıl gibi bir sürede olayın işlenip tamamlanmasından ibaretken modern metinlerde daha küçük zaman dilimleri kullanılmış ve olay örgüsü içerisindeki yerini almıştır (Tekin, 2010, ss. 111-116).

Romanın nesnel zamanına dair somut bilgi bulunmamaktadır. Ancak bazı bölümlerde cep telefonu kullanılması, bazı araç ve nesne modellerinin zikredilmesi, uydu anteninden bahsedilmesi gibi hususlar dikkate alınarak romanın nesnel zamanının günümüzden yaklaşık 10-15 yıl önce olması muhtemeldir.

Vaka zamanı ve anlatma zamanı ise birçok olayda iç içe geçmiştir. Yani yazar, anlatıcı olarak kahramanları kullanmakta ve yaşadıkları olayları anlık olarak anlatmaktadırlar. Olaylar kronolojik olarak meydana geliş sırasına göre aktarılmaktadır. Bazen aynı gün içerisinde iki vefat haberi dergiye ulaşmaktadır. Olaylar çoğunlukla vakanın yaşanması esnasında aktarılmaktadır. Bunu sağlayan unsur ise bazı olaylarda kahramanın kendi ölümünü bile anlatmış olmasıdır.

Romanda zamanın kullanımına dair bir diğer husus ise olayların çok vakit geçmeden peşi sıra gerçekleşmesidir. Bu açıdan düşünüldüğünde ise “Hazzüke'l-yevm” romanının modern anlatı türlerine uygunluk gösterdiğini söylemek mümkündür.

2.6. Mekân

Mekân, romandaki olayların ve kahramanların hareketlerini gerçekleştirdiği bir sahneyi ifade etmektedir. Mekân da tıpkı zamanda olduğu gibi geleneksel anlatı türlerinde çok önem verilmeyen bir unsurken on sekizinci yüzyıldan itibaren anlatı dünyasında yerini almıştır. Hatta kişiler ve olaylara göre mekân tasviri yapılarak, olay ve kahramanları ile mekân arasında doğrudan bir ilişki kurulmuştur (Çetin, 2009, s. 133; Yıldız, 2023, s. 341). Kısacası roman insanla ve onun yaşadığı çevreyle alakalı olduğundan mekân romanın önemli unsurlarından birisi haline gelmiştir (Şengül, 2010, s. 531). Bu yönüyle meydana gelen olaylar mutlak surette bir mekâna ihtiyaç duymaktadır. Bu mekân gerçek/somut mekanlar olabileceği gibi hayalî/ütopik/soyut mekanlar da olabilir (Çetin, 2009, s. 132; Şengül, 2010, ss. 533-534; Tekin, 2010, s. 129).

Romanda tercih edilen mekânlar gerçek/somut mekânlardır. Olaylar Kâhire'de bulunan bir dergi ve o derginin çalışanları ekseninde gerçekleşmektedir. Roman karakterlerinin bir kısmında Nil Nehri önemli bir yere sahiptir. Rafet'in heykelden kurtulmak için seçtiği yer, Kemal ve Safa'nın el ele yürüdükleri yer, Merve'nin intihar ettiği yer Nil Nehri ve civarıdır. Bunun yanında roman kahramanlarının yaşadıkları semt ve bölgelere dair de kısa bilgiler sunulmaktadır. Ayrıca gazetecilerin vefat olaylarının her birisi muhtelif mekanlarda gerçekleşmektedir. Kimisi hastanede, kimisi evinde, kimisi ise bir tekne kazasıyla denizin ortasında vefat etmiştir. Bu açıdan da olaylara ev sahipliği yapması için okuyucunun zihninde olayın en iyi şekilde canlandırılması amacıyla somut mekanlar tercih edilmiştir.

2.7. Dil ve Üslup

Edebi bir anlatımın okuyucuya ulaşmasında önemli unsurlardan birisi dildir. Dil diğer anlatı türlerinde önemli bir unsur olsa da romanda daha belirgin bir unsurdur. Çünkü roman içerisinde barındırdığı olayların, zamanın, mekânın, kahramanların ve diğer unsurların anlatımından ibarettir. Kısacası romanda anlatım daha detaylı olduğundan dil ile doğrudan alakalıdır. Dili iyi bir şekilde kullanmaktan kasıt ise anlatılmak istenenin doğru kelime ve cümlelerle aktarılmasıdır (Çetin, 2009, s. 257; Tekin, 2010a, ss. 155-156).

Ahmed Hâlid romanında yalın ve anlaşılır bir dil kullanmaktadır. Yapmacık ve süslü ifadelerden kaçınmakta ve okuyucusunun anlatılanı net bir şekilde anlaması için sade bir üslup kullanmaktadır. Metinlerde kullandığı dil büyük oranda fasih Arapçadır. Sadece bazı kelimelerde fasih olmayan ifadeleri metin içerisine serpiştirmekte ve bu sayede olayların bizzat o bölgede yaşandığını anlatmaya çalışmaktadır. Caddeden geçen bir çocuğun keçi sesi duyması üzerine söylediği مفيش برسيم “yonca yok” (Tefik, 2008, s. 66) ifadesi bu kullanıma örnektir. Yazar, metinde zengin bir kelime dağarcığı kullanmaktadır. Bölümlerde gazetecilerin burçlarının isimleriyle ilgili yaşadıkları trajediler aktarıldığı

için kullanılan kelimeler daha çok burçlar, ölüm, kargaşa, bilinmezlik ve belirsizlikleri, çağrıştıran ifadelerden oluşmaktadır. Bunun yanında Fransızcadan Arapçaya geçmiş ve gündelik hayatta kullanılır hale gelmiş kelimeler de romanda kendisine yer bulmaktadır. Örneğin manşet (Tevfik, 2008, s. 9), broş (Tevfik, 2008, s. 11), histeri (Tevfik, 2008, s. 20), dinamo (Tevfik, 2008, s. 53), makyaj (Tevfik, 2008, s. 71) gibi kelimeler menşei Fransızca olsa da romanda kullanılan ve gündelik hayata yerleşmiş ifadelerdir. Ayrıca menşei İngilizce olan action kelimesinin ise أكشن (Tevfik, 2008, s. 71) şeklinde kullanımı da diğer dillerden gündelik Arapçaya aktarılan kelimelere örnek teşkil etmektedir. Yazar, bu kelimeleri de kullanarak yine günümüz okuyucusuna bu romanın güncelliğini göstermek istemektedir.

Üslup ise dil kullanımının ve bu kullanımda yararlanılan tekniklerin anlatıcıya ya da yazara göre farklılık göstermesini ifade eder. Bir başka ifadeyle herkesin ortak olarak kullandığı dilin kişiselleştirilmesidir. Yazarın kendine ait olan tutumu ve söyleyiş şekli onun üslubunu gösterir (Çetin, 2009b, s. 271; Tekin, 2010b, s. 166).

Yazarın romanda kullandığı en bariz üslup bilinç akımı üslubudur. Çünkü yazar gerek bölümler arası geçişlerde gerekse aynı bölümün farklı pasajlarında birbirinden kopuk olaylardan bahsedebilmekte ve kahramanların yaşadığı farklı duyguları dağınık bir şekilde verebilmektedir. Örneğin gazetecilerin birçoğu arkadaşlarının ölümü nedeniyle karmaşık duygular içerisinde iken bir anda gündelik koşturmalarına dönmekte ve hayatlarını devam ettirmektedirler. Örneğin Lâmiya, iki gazeteci arkadaşının ölüm haberini aldıktan sonra dergide oluşan üzüntü durumunu ve ölümlerle ilgili yapılan toplantıyı aktarmakta ve hemen akabinde kendi dünyasına dönerek gündelik olaylara koyulmaktadır (Tevfik, 2008, ss. 53-57).

Romanın genelinde hâkim olan bir diğer durum ise dramatik üslubun kullanılmasıdır. Gazetecilerin Adnan'ın ölümü sonrası kendilerine ulaşan tehdit mektubu ile hayatları dramatik bir hal almakta ve hepsi sırayla ölümlerini bekler hale gelmektedir. Bu bağlamda roman karakterlerinin genel durumu bu üslubun kullanılmasına uygundur. Romanın genelinde hâkim olan bu üslubun bir örneği İsam'ın ölümü sonrası yaşadığı ruh halini aktaran Süreyya'nın ifadelerinde görülmektedir. İsam'ın ölümünü kabullenmekte zorlanan Süreyya kendisini lavaboya kapattığını ve ağladığını dramatik üslup kullanarak aktarmaktadır (Tevfik, 2008, s. 17).

Yazar bazı yerleri ve şahısları tanımlarken nesnel tasvir üslubu kullanmaktadır. Bu durum modern romanlarda çok karşılaşılmayan bir durumdur. Merve'nin nişanlısını tanıtırken bu üslubu kullandığı görülmektedir. Onun ifadelerine göre nişanlısı Mithat henüz mezun olmuş genç bir öğretmendir. Özel dersler vererek geçimini sağlamaya çalışsa da henüz tanınırlığı olmadığı için maddi durumu kötüdür (Tevfik, 2008, ss. 71-72). Bir örneği verilen nesnel tasvir örneğinden hareketle yazarın geleneksel tahkiye türü eserlere az da olsa bağlı kaldığını göstermektedir. Buna rağmen yazar öznel tasvir üslubu da denilen sanatkârane üslubu romanın birçok yerinde kullanmakta ve romanın karakterlerine dair detaylı betimlemeler sunmaktadır. Örneğin Rafet sevdiği kadın olan Düriye'yi bu üslubu kullanarak kırk yaşında olmasına rağmen duyguları coşkunun, on altı yaşındaymışçasına asi ruhlu ve güzel bir kadın olarak anlatmaktadır. (Tevfik, 2008, s. 46)

Ayrıca yazarın romanın genelinde çok fazla zorlayıcı anlatıma girmeksizin fikirlerin düz bir şekilde anlatıldığı düşünce üslubunu fazlaca kullandığını belirtmek yerinde olacaktır. Bu üsluba örnek olarak da Merve'nin Nil Nehri'ne intihara giderken söylediği sözler aktarılabilir: "Gece... Nil... Yüzüm iyice çirkinleşene ve bu dilenciye benzeyene kadar beklemeyeceğim. Bunun, lanetten payıma düşen nasibim olduğunu ve iyileşemeyeceğimi biliyorum (Tevfik, 2008, s. 76)."

2.8. Anlatım Teknikleri

Edebî anlatıda anlatılanın hangi teknikle okuyucuyla buluşturulduğu meselesi oldukça önemlidir. Çünkü farklı anlatım teknikleriyle metni zenginleştirmek edebî eleştiri kriterleri açısından önemli bir değer haline dönüşmüştür. Diğer anlatı türlerinde olduğu gibi roman da anlatım tekniklerinin kullanılmasıyla tarih, psikoloji veya sosyoloji kitaplarından ayrılmaktadır. Kısacası roman yazarı, bu teknikler sayesinde eserine edebî bir kimlik kazandırmaktadır (Çetin, 2009, ss. 297-323). Romanın temel anlatı yöntemleri somuttan soyuta doğru bir sırayla sahneleme, özetleme, anlatma ve gösterme şeklindedir. Bu yöntemler de anlatıcı ve bakış açısı türleriyle doğrudan ilişkilidir (Sazyek, 2004, s. 104).

Ahmed Hâlid romanına anlatım tekniklerden bazılarını kullanmak suretiyle zenginlik katmakta ve eserine edebî bir kimlik kazandırmaktadır.

2.8.1. Anlatma ve Gösterme Tekniği

Anlatma tekniği edebî eserlerde anlatılmak istenenin okuyucuya ulaşmasında en önemli teknik olagelmüştir. Destan gibi kadîm edebî anlatılarda sık başvurulan bir yöntemdir. Bu yönetime daha sonra gösterme tekniği de yoldaşlık etmiştir. Yeni edebî türlerin ortaya çıkışı bu tekniğin yaygınlaşmasını sağlamıştır. Anlatma tekniğinde ortada bir anlatıcı varken gösterme tekniğinde anlatıcı kendisini biraz daha kenarda tutmaktadır (Tekin, 2010, ss. 190-191). İyi bir romanda anlatma tekniği, olmazsa olmazlardandır. Bu teknik sayesinde kahramanların yaşadıkları durumlar ve duyguları okuyucuya doğru bir şekilde aktarılır. Gösterme yöntemi ise daha çok tiyatro vb. eserlerde kullanılmakta iken metin içi konuşmalar aracılığı ile romana da yansımıştır (Tekin, 2010, s. 194).

Ahmed Hâlid, romanında büyük oranda anlatma tekniğinden yararlanmıştır. Ancak bu tekniği kalıplaşmış ifadeler yerine ilginç tasvirler ve duygu aktarımlarıyla etkili bir şekilde kullanmıştır. Örneğin romanın giriş bölümünde bir üst anlatıcı burçlara ve hayata etkilerine dair bilgileri bu tekniği kullanarak okuyucuya sunmaktadır. Romanın ilk bölümünde ise olayın kahramanı olan İşâm, hem dergiyi hem de başlarına bela olacak Adnan'ı anlatım tekniğini kullanarak okuyucuya tanıtmaktadır (Tefik, 2008, ss. 5-8). Ayrıca olayları aktarırken roman karakterlerinin diyaloglarına da yer vererek gösterme tekniğinden de yararlanmıştır. Romanın pek çok bölümünde karşılıklı konuşmalar yer almakta ve olaylar okuyucuya gösterme tekniği ile aktarılmaktadır.

2.8.2. Tasvir Tekniği

Tasvir, romanda mekân, kişi, olay ve zaman gibi unsurları görünür kılmaya yarayan bir tekniktir ve tiyatrodaki dekorun romandaki karşılığı olmuştur. Yazarlar tasviri, bazen bir araç bazen de yazdıklarını daha iyi aksettirmek amacıyla amaç olarak kullanmışlardır. Tasvir tekniği edebî anlatıya zenginlik katmaktadır. Bu teknik gerçeğin olduğu gibi yansıtıldığı nesnel tasvir tekniği ve yazarın kendi duygu ve düşüncelerini de katarak kullandığı öznel tasvir tekniği olarak ikiye ayrılmıştır (Tekin, 2010, s. 208).

Ahmed Hâlid, romanında her iki tasvir tekniğini de kullanmıştır. Özellikle kahramanlara ve onların yaşadıkları ya da o anda içerisinde buldukları yerlere dair nesnel tasvirler romanda kendisine fazlaca yer bulmaktadır. Gazetecilerden hayatta kalan son ikisi Kemal ve Safa'nın evlenmeden önce yürüdükleri yer "üzeri kapalı ve zemini su ile dolu, dört bir yanında kahvehanelerin bulunduğu bir cadde" (Tefik, 2008, s. 88) olarak tasvir edilmiştir. Hasan'ın delirmesine sebep olan olayda yer alan oğlağı tasvir ettiği sahne ise öznel tasvir tekniği kullanılarak okuyucuya sunulmuştur. Arkadaşlarının burçlarıyla irtibatlı ölümleri üzerine oğlaklardan ve keçilerden uzak durmaya çalışın Hasan bir anda karşısında gördüğu

oğlağı “ sanki büyü yapan gözleriyle bana bakmakta” şeklinde tasvir etmekte ve tasvire kendi duygusunu ve korkusunu eklemektedir. Çünkü oğlağın gözlerine bakan başka birisi aynı düşünce ve duygularda olmayabilir. Devam eden cümlelerde ise keçinin şeytanî bakışlarından söz ederek erkek keçinin batı toplumunda uğursuz sayıldığını aktarmaktadır (Tevfik, 2008, s. 64).

2.8.3. Geriye Dönüş Tekniği

Roman, zamanı bakımından şimdi, geçmiş ve geleceği bir araya getiren bir yazın türüdür. Romanın anlatım zamanı şimdidir. Yaşanan olaylar ise daha çok geçmiş zamanlıdır. Edebî bir yazında bazen geleceğe de bağlantı kurulabilir. Romanda bir kahramanın ya da bir olayın geçmişi hemen anlatılmaz. Önce kahramandan ve olaydan bahsedilir ve yeri geldikçe onlara dair bilgiler verilir. Bu bilgilerin verilmesinde geriye dönüş tekniği kullanılır (Tekin, 2010, ss. 233-234).

Ahmed Hâlid romanında olaylar kronolojik olarak ilerlese de “dar anlamda geriye dönüş”, “yapıcı geriye dönüş” ve “çözücü geriye dönüş” tekniklerini (Tekin, 2010b, s. 234) kullanmakta ve bazı roman kahramanlarını ve olayları bu şekilde okuyucusuna sunmaktadır. Örneğin Lâmiya'nın ölümüyle sonuçlanan kazanın ikizler burcuyla olan bağlantısı bir sonraki bölümde ortaya çıkmakta ve olay üzerindeki bilinmezlik çözücü geriye dönüş tekniği ile açıklığa kavuşmaktadır (Tevfik, 2008, s. 61). Dar anlamda geriye dönüş tekniğine bir örnek ise romanın son bölümünde kullanılmaktadır. Safa, Kemal'in kendisine birkaç saat önce söylediği sözleri zihninde canlandırarak onun aslında yalan söylediğini ve tüm yaşananların sorumlusu olduğunu tespit etmektedir (Tevfik, 2008, s. 92).

2.8.4. Diyalog Tekniği

Romanın içerisine yerleştirilmiş karşılıklı konuşmalar metnin edebî ve düşünsel yapısını zenginleştirmekte ve okuyucuya aracısız olarak soyut olanı somutlaştırmasında yardımcı olmaktadır (Tekin, 2010, s. 255). Ahmed Hâlid, romanı içerisine ustalıkla yerleştirdiği karşılıklı konuşmalarla hem metnini zenginleştirmekte hem de okuyucuya net tablolar sunmaktadır. Romanın pek çok yerinde kahramanlar arası karşılıklı konuşmalar yer almaktadır. Bu konuşmalar genellikle okuyucuyu çok sıkacak uzunlukta olmayıp düz metnin ahengini bozmayacak şekilde yerleştirilmiştir. Bazen de yazar, diyalog tekniği kullanarak bazı pasajlara ilgi çekmeyi amaçlamakta ve birkaç cümlelik diyalogların ardından anlatma tekniğini sürdürmektedir.

2.8.5. İç Çözümleme Tekniği

İç çözümleme yöntemi anlatıcının, kahramanın içerisinde bulunduğu durumu, duygu ve düşünceleri okuyucuya aktarmasını ifade etmektedir. Bir nevi anlatıcı araya girmekte ve kendi duygu, düşüncelerini dile getirmeksizin kahramanın halini aktarmaktadır (Tekin, 2010, s. 260). Bu teknik psikolojik tahlil teknikleri arasında en yaygın ve kolay uygulanabilir olanıdır (Sazyek, 2004b, s. 111).

Ahmed Hâlid romanında bu yöntemden fazlaca yararlanmakta ve roman karakterlerine dair kendi dillerinden çözümlemeler yapmaktadır. Onların duygu ve düşüncelerini kahramanların kendi cümleleriyle aktarmakta ve okuyucunun zihninde olayın gerçeklik kazanmasını istemektedir. Olaylar baştan sona korku, bilinmezlik, ölüm gibi temalar üzerine kurulduğundan kahramanların iç dünyalarında yaşadıkları buhranlar ve bunalımlar romanda ilk bölümden son bölüme kadar kendisine yer bulmaktadır.

3. Romanın Tematik İncelemesi

Tema, romancının romanında ele aldığı kurgusal ama özel ve tekil bir olaydan genel için geçerli olduğunu savunduğu hükmü ifade eder. Bu yönüyle tema romanın üzerinde şekillendiği konunun yazarın özelinde yargıya dönmüş Hâlidir. Bunun yanında yazar romanında kurduğu kurgusal dünyayı gerçek dünyadaki okuyucusuna yansıtır. Bu yansıtma şekli de kullanılan temalar aracılığıyla okuyucuya dolaylı olarak telkin edilir (Çetin, 2009, s. 119).

Yazar Ahmed Hâlid, bu bilgilerden hareketle romanını belli temalar üzerine inşa etmiş ve kurgusal dünyadaki olay ve kahramanları okuyucusuna başarılı bir şekilde yansıtmıştır.

3.1. Burçlar ve Büyü

Astrolojik unsurların önemli bir unsuru sayılan burçların mazisi milattan önceki zamanlara kadar dayanmaktadır. İslam öncesi dönemlerde burçların insanlar üzerindeki doğrudan etkisine dair yorumlar yapılmış ve buradan hareketle falcılık ve kehanet işleri ortaya çıkmıştır. İslam öncesi inanışa göre gök cisimleri ilah olarak insanların eylemlerini ve başlarına gelecekleri belirlemektedir (Demirci, 1992, ss. 421-422). Burçların varlığı İslam'da da kabul edilmekle birlikte İslam öncesi dönemin düşüncelerine meyiletmek ve burçların insan hayatına müdahil olduğunu söylemek tevhid inancıyla çelişen bir durumdur (Kutluer, 1992, ss. 423-424).

Ahmed Hâlid'in romanı doğrudan farklı burçlardan olan on iki insanı konu edinmektedir. Söz konusu burçların tarih aralığı romanın bölüm başlıklarını oluşturmaktadır. Burçlara dair verilen genel bilgiler ışığında düşünüldüğünde romanda İslam öncesi inanışa bir meyil olduğunu söylemek mümkün değildir. Çünkü romanın tamamı burçlara göre şekillense de insanların hayatına dair etkiyi burçlar değil Adnan'ın onlara yaptığı kara büyü gerçekleştirmektedir. Ancak ne var ki büyüye dair inanışlarda büyücülerin, Allah'ın kudret ve gücünü aşabileceğine yönelik görüşler olduğundan bu inanışlar da İslam'la ters düşmektedir. Öyle ki bazı alimler büyüünün aldatmaca olduğunu ifade ederek onu reddetmişlerdir (Tanyu, 1992, s. 506).

Ahmed Hâlid, burçları roman kahramanlarının öldürülmesinde bir araç olarak işlemektedir. Ancak ölümlerin tamamında sebepler bu burçların adları gibi gözüke de asıl sebepler bazen bir laf oyunu bazen de mecazi bir anlatım şeklinde meydana gelmektedir. Örneğin aslan burcundan olan Merve'nin ölümü Araplar arasında aslan hastalığı da denilen cüzzam hastalığından kaynaklanmaktadır.

Romanda burçlara dair yapılan astrolojik yorumlar ve karakter analizleri de kendisine yer bulmaktadır. Örneğin ikizler burcu olan Lâmiya bu burcun özellikleri olarak, uçuk fikirleri, bitmeyen arzu ve gerginlikleri saymakta, kısacası bu burca dair yorumlar yapmaktadır. Romanda dünyaca tanınan pek çok ünlü siyasetçinin ve sanatçının da hangi burçtan olduğuna dair bilgiler verilmektedir. Kısacası güncel hayatta toplumun bir kesimi açısından son derece önemli addedilen burçlar ve onların yorumları romanda fazlaca işlenmektedir.

Romanda olayların başlama sebebi olarak aktarılan Adnan'ın burçları kullanarak gazetecileri önce tehdit etmesi sonra ise mecazi anlatımlarla ölümlerini hazırlaması onun yaptığı kara büyüünün sonucu olarak ortaya konmaktadır. Bu büyü roman boyunca tespit edilmemiş olsa da roman karakterleri Adnan'dan sıklıkla büyücü olarak bahsetmektedir. Ayrıca gazeteciler, Adnan'ın lanetinin kendi üzerlerinden asla gitmeyeceğini dillendirmektedir. Burçlara dair genel değerlendirmeler ışığında burçların, büyü ve falcılıkla irtibatı düşünüldüğünde romanın temaları arasında burçlarla birlikte kara

büyünün işlenmiş olduğu görülmektedir.

3.2. Ölüm

Romanın henüz başında Adnan'ın gazetecilere gönderdiği tek cümlelik tehditte “burcun seni öldürecek” yazmaktadır. Romanın başlangıcını oluşturan bu cümle ölüm temasının romanın başından sonuna kadar işleneceğinin işaretidir. Gazeteciler ilk başta bu cümleyi ve dolayısıyla ölümü düşünmezler ve bu tehdidi önemsemeyizler. Ancak İsam'ın beklenmedik şekilde gerçekleşen ölümü ile gazetecilerin hayatı tamamen değişmektedir. İsam'ın ölümüne koç burcu işaretinin yer aldığı bir broş sebep olmuştur ve ölüm fikri artık gazetecilerin hayatının bir parçası olmuştur. Ancak zamanla söz konusu ölümlerde mecazi bir durumun ortaya çıkmasıyla ölümlerin ne şekilde olacağı gazetecilerin zihin dünyasını meşgul etmeye ve hayatlarını etkilemeye başlamıştır. Öyle ki Adnan'ın tehdidi olan ölümden kaçmak için bazı gazeteciler kendi elleriyle ölüme gitmişlerdir. Aslan hastalığı da denen cüzzama teslim olmamak için Nil Nehri'nde intihar eden Merve'nin ölümü, bir boğa aracılığıyla ölümü beklerken kendisini kaybeden ve ilaç içerek intihar eden Saffet'in ölümü bu konuya verilebilecek örneklerdir. Romanın olay örgüsü içerisinde farklı ama kendi burçlarıyla alakalı sebeplerle ölen on gazeteci bulunmaktadır. Hasan'ın hayatında ise ölümün doğrudan değil dolaylı etkisi romanda yer almaktadır. Hasan, anne ve babasının kim olduğunu bilmediği kimseler tarafından öldürülmesi sonucu aklını yitirmesi, romanda ölüm temasının dolaylı şekilde kahramanın hayatını etkilemesine örnek olarak gösterilebilir.

3.3. Bilinmezlik ve Mecaz

Romanın olay örgüsü bir astroloğun hayatının gazetecilerin irdelemesi sonucu alt üst olmasıyla yani son derece açık ve anlaşılır bir olayla başlamaktadır. Ancak onun serdettiği tehdit cümlesi romanda başarılı bir şekilde işlenen bilinmezlik ve gizem temalarını olaylar arasına dahil etmektedir. Gazeteciler ilk başta önemsemese de belli zaman aralıklarıyla arkadaşlarını kaybetmekte ve burçlarının kendilerini ne şekilde öldüreceğine dair bilinmezlik yaşamaktadırlar. İlk başlarda yapılan yorumlar doğrudan burçların adlarında yer alan nesnelere ölümüne sebep olacaktır. Örneğin kova burcu olan Mey, kafasına bir kovanın düşeceğini ve öleceğini varsaymaktadır. Ancak ölümü bir teknede gerçekleşmekte ve teknenin adının Akvaryus, Arapça anlamına kova burcu demek olduğu ortaya çıkmaktadır. Ölümlerin tamamında roman kahramanları bir bilinmezlik denizinde yüzmekte ve burçlarla mecaz alakası bulunan bir sebeple ölmektedirler. Roman kahramanları bu bilinmezliği aşmak için bazen muhtemel ölüm sebeplerini maddeler halinde yazmakta fakat aklına gelmeyecek başka bir sebeple kendisini burcunun adıyla yani ölümle yüz yüze bulmaktadır. Terazi burcu olan Hâtim, teraziyle karşılaşması muhtemel tüm mekanlardan uzak durmakta buna rağmen terazi anlamına gelen “libra” yazılı bir tabelanın başına düşmesi sonucu vefat etmekte dolayısıyla bilinmezlikleri aşmamaktadır. Bu temaya dair bir başka örnek ise romanın bitiş kısmında karşımıza çıkmaktadır. Romanın sağlıklı bir şekilde hayatta kalan tek kahramanı olan Safa, yapılan kara büyüden kurtulmasına rağmen Adnan'ın kendisini bir balık aracılığıyla nasıl öldürmeyi düşündüğünü merak etmektedir.

3.4. Korku ve Çaresizlik

Romanın genelinde hâkim olan en temel duygu korkudur. Gün geçtikçe sayısı azalan gazeteciler ilk başta ölüm korkusunu tüm yönleriyle yaşamakta ve ölümlerin ansızın, beklenmedik şekillerle gerçekleşmesinden dolayı çaresizliğe sürüklenmektedirler. Adnan'ın tehdidi ile hayatlarının bir parçası haline gelen ölüm korkusu yanında gazetecilerin gündelik hayatta yaşadıkları korku ve çaresizlikler de romanda yer almaktadır. Örneğin İsam'ın karısı Hale'den çekinmesi, Lâmiya'nın tuhaf görünümü

lastikçiden korkarak kaçması bu durumlara örnek olarak verilebilir. Safa ve Kemal'in dergide kalan son iki gazeteci olması ve dergi yönetiminin onlara süresiz izin verdiğinde ikisinin birbirine sığınması ve ölümü bir arada beklemek için ani bir kararla evlenmeleri de çaresizlik temasının romanda etkili bir şekilde kullanıldığını ortaya koymaktadır.

Sonuç

Roman, edebî anlatının çağdaş örneklerinden birisi olarak içerisinde barındırdığı ögeler itibariyle insanı ya da toplumu yansıtan önemli unsurlardan olmuştur. Yazar, romanda ele aldığı konu ve temalar, kahramanlar, zaman ve mekân gibi unsurları kullanarak farklı duygu ve düşünceleri okuyucusuna ulaştırma gayretinde olmuştur.

Ahmed Hâlid, İslam öncesi dönemden günümüze kadar farklı toplumlarda gündemde kalmayı başarmış olan burçlar ve yaşama etkilerini kurgusal ve esrareniz olaylarla süsleyerek okuyucusuna sunmaktadır. Söz konusu romanda kahramanların gündelik hayatlarının yanı sıra burçlarının figürleri tarafından ölüm hikayeleri anlatılmaktadır.

Roman bir giriş ve on bir ana bölümden oluşmaktadır. Son bölüm hariç her bir bölümde bir gazetecinin hayatı anlatılırken son bölümde iki gazetecinin hikayeleri yer almaktadır. Bölümler arası kurgu kronolojik olarak ilerlememekte, olaylar ve karakterlerle ilgili bilgiler yeri geldikçe ve bazen de geriye dönüş ve ileri gidiş teknikleri kullanılarak sunulmaktadır.

Romanın giriş bölümünde tanrısal konumlu anlatıcı kullanılmaktayken ana bölümlerde olaylar her bir kahramanın ağzından ben ani özne anlatıcı kullanılarak gerçekleştirilir. Olayın kahramanları ölüm öncesi son anlarını bile kendi ağzlarından aktarmaktadır. Romanda bir astrolog olarak karşımıza çıkan Adnan ve her bir burcun temsilcisi diyebileceğimiz on iki gazeteci olayların ana kahramanlarıdır. Bu kişilerle ilişkili olarak romanda pek çok tâlî karakter de kendisine yer bulmakta hatta bazıları gazetecilerle birlikte vefat etmektedir. Romanın vaka zamanına dair bir bilgi bulunmamaktayken kullanılan mekanlar daha çok somut mekanlardır. Olayların tamamı Kahire'de gerçekleşmekte bazen de kahramanların yaşadıkları semt ya da bölgenin isimleri zikredilmektedir. Romanda bahsi sıklıkla geçen bir diğer mekân ise Nil Nehri ve çevresidir.

Ahmed Hâlid, romanında genellikle fasih Arapça kullanmıştır. Kurduğu cümleler genellikle nahiv ve sarf kurallarına uygun olmakla birlikte aşırı abartılı ifadelerden kaçınmıştır. Yani yalın ve anlaşılır bir dil tercih etmiştir. Bunun yanında bazı cümlelerde karakterlerin bölge ile bağlantılarını netleştirmek adına yöresel dil kullanmaktan da geri durmamıştır. Romanına inandırıcılık katmak maksadıyla az da olsa gündelik hayatta kullanılan ve başka dillerden Arapçaya geçmiş olan güncel kelimelere yer vermiştir. Yazar romanını kaleme alırken kendine has üslubunu farklı üslup şekilleriyle yazdıklarına yansıtmıştır. Bu üslup türlerinden en bariz olanı birbirinden farklı olay ve karakterleri birbiriyle ilişkilendirme konusunda kullandığı bilinç akımı üslubudur. Bunun yanında insanların çaresizliklerini ve yaşadıkları korkuları anlatırken dramatik üslup kullanan yazar, farklı mekân ve karakterlerin tanıtılmasında ise nesnel tasvir üslubunu kullanmaktadır.

Romanda yer alan ifadelerin ve kurulan cümlelerin okura daha iyi yansması ve okurun o romanda kendisinden bir şey bulması amacıyla farklı anlatım tekniklerine de yer verilmiştir. Bu bağlamda anlatma ve gösterme tekniği romanda hâkim bir biçimde kullanılmıştır. Çünkü roman zaten bir anlatma bazen de bir gösterme işidir. Tasvir tekniği kullanılarak okurun, karakter ve mekânları görüyormuş ya

da olayları yaşıyormuş gibi hissetmesi amaçlanmıştır. Kurgusal unsurların yer aldığı romanın gerçeklik düzeyine yakınlaştırılmasını sağlayan da bu teknik olmuştur. Geriye dönüş ve iç çözümleme teknikleri ise daha çok karakterler hakkında okuyucuya geniş perspektifte bilgiler sunmayı sağlamak için kullanılmıştır. Diyalog tekniği sayesinde ise roman karakterlerinin yaşadıkları veya düşündükleri, bir aracı kullanılmaksızın doğrudan okuyucuya aktarılmıştır. Bu teknik bazen bilinç akımı üslubu nedeniyle farklı olaylara geçiş sonrası konuyu tekrar toparlamak amacıyla da kullanılmıştır.

Sonuç olarak Ahmed Hâlid Tefik'in *Hazzuke'l-yevm* isimli romanında kullandığı tüm teknik unsurlarla romanın temasına dikkat çekmeyi başarmakta ve başarılı bir edebî yapıt ortaya koymaktadır. Kurgusal ve gizemli olaylar sonucu yaşanan dramatik tablo okuyucuya gerçeklik düzeyinde hatırlatılmaktadır. Roman, gündelik hayatta vefat eden insanların bazılarının ölüm sebebi olabilecek olayları burçların adlarına dayandırarak fantastik bir kurgu hikayesi oluşturmakta ve okuyucusundaki merakı canlı tutmakta ve bu sayede okunuşunda akıcılığı sağlamaktadır. Bu yönüyle roman gerek teknik yapısı gerek karakterleri gerekse de içerisinde mündemiç temalarıyla edebiyat dünyasında dikkat çekmiştir. Ayrıca günlük hayata dokunan yönüyle geniş bir okuyucu kitlesinin beğenisini kazanmış, hatta televizyon dünyasına aktarılarak dizi film şeklinde yayınlanmıştır. Romanda okuyucuyu olayların içerisine dahil etmek amacıyla bazen çok da gerek olmayan bilgilere yer verilebilmiştir. Örneğin bazı tanınmış kimselerin olaylar arasında hangi burçtan olduklarına dair verilen bilgiler okuyucunun dikkatini çekebilme kaygısından kaynaklandığını ifade etmek yerinde olacaktır. Buna rağmen genel hatlarıyla yazarın, romanın unsurlarını başarılı şekilde kullanarak edebiyat dünyasına bir ürün sunduğunu söylemek mümkündür.

Kaynakça

- Abdulazim, M. A. M. Z. (2022). Sîmyâü utbeti'l-ğılâf fi'l-fenn'r-Rivâi inde Ahmed Hâlid Tevfik. *Mecelletü buhûs Câmîatü Aynu's-şems*, 2(5), 21-63.
- Akkam, O. (2021). *Çağdaş Arap Edebiyatı Arap Baharının Oluşumunu Meydana Getiren Unsurlar* [Yüksek Lisans Tezi]. Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Allen, R. (2005). Edebiyat Tarihi ve Arap Romanı (F. Çiftçi, Çev.). *KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 6, 129-150.
- Araz, M. A. K., & Gül, B. (2022). Arap edebiyatında İz Bırakan Bir Yazar Ahmed Hâlid Tevfik. İçinde A. Yeşildağ (Ed.), *Arap Dili ve Edebiyatı Araştırmaları*. Sonçağ Akademi.
- Arslan, A. (2019). Türk Akademisi Açısından Arap Edebiyatı Alanında Keşfedilmeyi Bekleyen Bakir Bir Ada: Modern Arap Romanı (I). *Kocaeli İlahiyat Dergisi*, 3(2), 107-124.
- Boynukara, H. (1997). *Roman'da Bakış Açısı ve Anlatılış*. Boğaziçi.
- Can, A. (2013). Romanda Zaman Meselesi. *Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları*, 5(9), 107-137.
- Çelenlioğlu, A. (2021). Ahmed Hâlid Tevfik'in Ütopya adlı Romanında Mısır Toplumsal Hayatının Distopik Yorumu. *Şrkiyat Mecmuası*, 13(2), 635-645. <https://doi.org/10.26791/sarkiat.932151>
- Çetin, N. (2009). *Roman Çözümleme Yöntemi* (7. bs). Öncü Basımevi.
- Dalar, T. (2020). Tarihi ve Kurmaca Gerçeklik Bağlamında Tarihi Roman. *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 65, 377-387.
- Demirci, K. (1992). Burç. İçinde *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C. 6, ss. 421-422). TDV.
- el-Halîl b. Ahmed el-Ferâhîdî, E. A. (t.y.). *Kitâbu'l-'Ayn* (C. 3). Dâru Mektebeti'l-Hilâl.
- Gül, B. (2022). *Ahmed Hâlid Tevfik'in Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği* [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi İslami Araştırmalar Enstitüsü.
- Hamdâvî, C. (2023, Ağustos 10). Sûretü'l-'Unvân fi'r-Rivâyeti'l-'Arabiyye. *Nedve Mecelle Elektronik* *li'şiri'l-'Arabî*. <https://www.arabicnadwah.com/articles/unwan-hamadaoui.htm>
- Hamza, İ. A. İ. M. (2022). et-Tenâs fi's-suhriyyeti'l-edebîyye an Ahmed Hâlid Tevfik: Dirâse tahlîliyye. *Mecelletü buhûsü's-Şarki'l-Evsat*, 72, 126-170. <https://doi.org/10.21608/mercj.2022.217434>
- Kutluer, İ. (1992). Burç (İslam Literatürü). İçinde *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C. 6, ss. 422-424). TDV.
- Sazyek, H. (2004). Romanda Temel Anlatım Yöntemleri Üzerine bir sınıflandırma Çalışması. *Folklor-Edebiyat*, 1(37), 103-118.
- Şengül, M. B. (2010). Romanda Mekân Kavramı. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(11), 528-539.
- Tanyu, H. (1992). Büyü. İçinde *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C. 6, ss. 501-506). TDV.
- Tekin, M. (2010). *Roman Sanatı Romanın Unsurları* (8. bs). Ötüken.
- Tepebaşılı, F. (2002). *Roman İncelemesine Giriş*. Çizgi Kitabevi.
- Tevfik, A. H. (2008). *Hazzuke'l-yevm*. Dâr Lila.
- Turkey, M. (2020). Gâde es-Semmân'ın "Beyrut Kâbusları" Romanı Örneğinde Otobiyografik Roman Üzerine Bir İnceleme. *Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 50(50), 184-200.
- Yıldız, A. (2021). Murîd el-Berğûsî'nin Raeytu Râmallah İsimli Romanının Teknik ve Tematik İncelemesi. *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi*, 25(1), 23-47. <https://doi.org/10.18505/cuid.851785>
- Yüce, R. (2020). *Çağdaş Arap Edebiyatında Korku Türü*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.